

1. BLANSKO - ZVON

I malá vesnička Blansko může pobavit, potěšit a poučit o konce neberoucím handrkování vrchnosti s lůzou. Podívejme se na Blansko tentokrát brýlemi světa zvuků.

Svět kolem nás je totiž plný pestrých zvuků, hlasů a volání. Co všechno z nich lze vytušit, dozvědět se a poznání nabrat. Jaro z bohatých ptačích trylků, orba ze skřiváncího vrzání, je dobré mít seno pod střechou když se vzduch otřese jasným a srozumitelným zaburácením hromu. Slibný rok, když vržou dřeváky v udusaném sněhu bílého února, nebo někdo najde místo pro ulehčení vnitřním měchýřům, podle jemně dráždivého bzukotu muších křídel. A přes vrzání v kolenou, kručení žaludku, nebo slastné poprskávání dosmažované jitrničky, bychom mohli pokračovat do nekonečna.

A přeci je mezi nekonečně širým mořem zvuků jeden králem. Jako luňák mezi strakami, vyčnívá nade všemi zvuky světa majestátně hlaholivý hlas zvonů. DIIN DOON DIIN. Jakou zprávu tento hladivě zvonivý velezvuk, král nad všemi hlasy nese? Co vše je možné v něm zaslechnout? Tónický hlas zvonu dovede varovat i rozveselit, svolat do houfu i vyzvat ke ztišení, k truchlení.

Co to vlastně takový zvon je. Lidé chtějíce si dávat znamení na dálku, zjistili, že do dálky se dobře nesou zvuky, kdy o sebe uhodí dva kovy. Není to křáp křáp, jako u dvou hliněných hrnců, ani buch buch jako dvě smrkové fošny, je to spíš cink cink. Zjistili také, že čím větší kus toho železa, tím větší dálka. Musí to ale být vždycky takové mlácení, takový kravál? Nedalo by se to nějak naladit? A protože člověk není vždycky jenom rozum rozčepejřenej, do divoka načesávanéj, pustili se koumavý hlavy se šikovnýma rukama do díla. A začalo se zvětšovat, zaoblovat, prohybat, cítit a leštit, ladit, až se z té neposedné dílny vynořil obrovský hudební nástroj. Nádherný na pohled, symbolickými figurami po obvodu zdobený, k hlubokému zamyšlení i moudrými nápisy doplněný, a hlavně k dumavému zaposlouchání se, do vyladěného plného tónu. Nejčastěji tónu "Ááá". Říká se mu "Á" komorní, zřejmě proto, že tak krásně zní i v obyčejné komoře.

V Blansku v kostele nejenom dlouho neměli žádný takový, ale vlastně neměli ani žádný vůbec. Dost si tedy lámali hlavy, jak se k nějakému dostat. A když už to všechno vydumali, sbírku uspořádali, zlatáky vybrali, začal se pod bání blanského kostela pohupovat důstojný zvon, který se vůbec neměl za co stydět, neboť se ukázalo, že jeho hlas je tak nějak zvonovitější, vyhlazenější a znělejší, než zvony v okolí a že se nese tak vznášeniivě, že je slyšet do dále až na dvě hodiny cesty. A protože dál než dvě hodiny stejně nikdo nikam z Blanska nechodil, říkali blanečáci, že je slyšet vlastně až na kraj světa.

No a když už si pochvalovali, jak dobře to všechno zaonačili, přihodilo se to, co život obyčejně nosívá. Načepejřenost splihne, rozvrzanost sklouzne a vykuklenost se rozkývá. Kde se vzala, tu se vzala, objevila se vrchnost. Někdo od Buquojů. Snad holub od rychtáře ze Soběnova přines tu zprávu. A že prý se staví nový kostel. Kde? Někde na Dobré Vodě v horách Novohradských. A protože se den dokončení stavby vždycky blíží rychleji než řeka vyvalená ze břehů k mostu, není čas odlévat zvon vlastní. I dozvěděli se blanečáci, že Buquojský arcizvonař s uchem jemňoučkým jako křidýlko bekyně a vkusem do tenoulinka vytaženějším než nejjemnější pergamen, bude objíždět kostely Buquojských vesnic a poslouchat, který zvon že to zní nejkrásněji. Ten pak

bude odvezen na Dobrou Vodu. Však oni si ti místní potom už nějak poradí co s vyprázdněnou věží.

Zachránil zvon, zachránil zvon, ale že ty kalhoty, co si u toho zamazal se nedaj vyprat, to už nikoho nezajímá

Jak se to dozvěděli blanečáci hned jako když vítr vrata od stodoly rozrazí. Všude poplach. Rychtář, farář, ponocný, báby, tetky, strejcové, ale i husy, kachny a kůzlata, všichni s očima na vrch hlavy a co poradit.

"Kolik zvonů už ten arcizvonař odlil?" Zeptal se najednou kostelník, drbaje se za uchem. Člověk šikovnej, podle pravidla člověk může bejt nedouk, hlavně když se dovede ze správný strany za uchem podrbat.

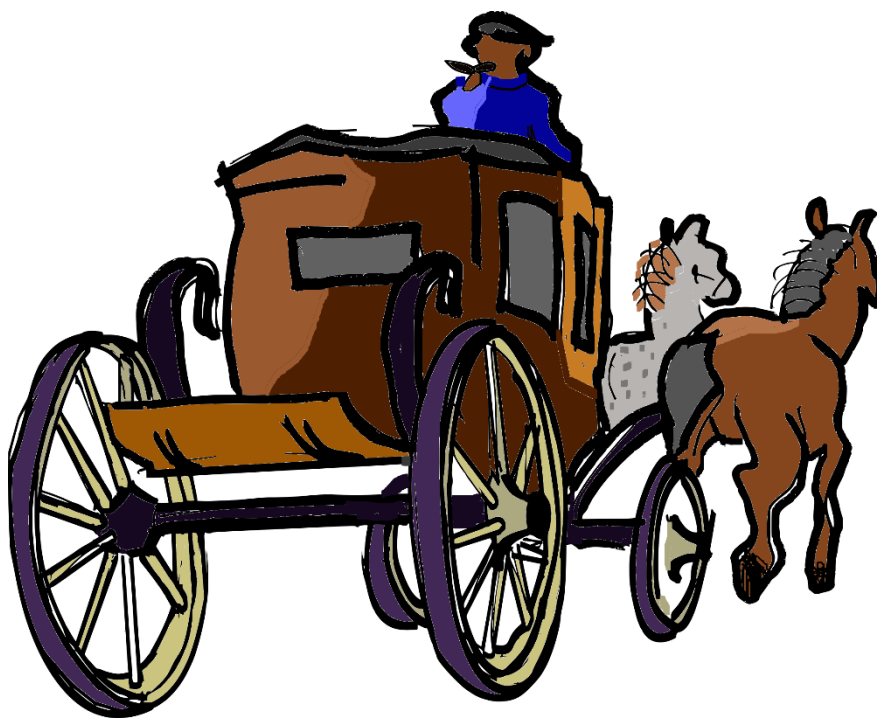
"No, žádněj", odpověděl farář.

"Tyhle lidi jsou muzikanti. Fajnový. Ručičky si chrání kvůlivá houslovým strunám. Ohně ve slévárně se bojí a špína hlíny ze zvonových forem se jim ekluje."

"Tak to bych jeden nápad měl", řekl kostelník a začal se shánět po žebříku.

No myslí si čtenář, že jeden žebřík stačil? Ani dva. Nakonec museli navázat tři žebříky provazem. No to víte, to je dílo taková žebříková motanice. Komu by se chtělo po něčem takovém šplhat.

Co naplat, kostelník nabral dech do plic, odvahu do srdce a už začal stoupat do té výšky s kusem provazu v kapse. Nohy se mu samo sebou klepaly, nebyl to žádný netopejz. Čtyři dole ten žebřík přidržovali, ale to víte, i kdyby jich tam bylo deset, tak vysoký žebřík se bude klepat, prohýbat, vrzat a kloktat vždycky. Konečně mu hlava zmizela. Ne v oblacích, ale pod věncem zvonu.

Chvíli to hlomozilo, škroutal, trochu rachotilo, nakonec trochu zadunělo, jak se uhodil do hlavy, a pak už kostelník zase vykouk, zachechtal se, zatlačil bouli a s rozklepanýma nohama píd' po pídí začal zase ani ne tak slézat, ani sestupovat, ale spíš se jen sunout a možná nejtrefněji pošupovat dolů.

"Cos tam dělal?"

"Nerozbil jsi nám to?"

"Pude to spravit?"

Ptali se ti, co obvykle nemají žádný nápad, ani odvahu něco risknout.

Odpovědi se ale nedočkali, protože od Benešova se ozvalo volání, že zvonová komis už se blíží, a že bude v Blansku co by možná dup, možná cink a nebo možná nejspíš chroust.

"Rychle ty žebříky dolu, nebo se to prozradí."

Jen to sundali, ani rozvázat to v té rychlosti nešlo, tak to kudlama přepižlali, žebříky za vrata na dvůr hospody a už tu byla návštěva. Čtyřspřeží před kočárem zarazilo na návsi a koně si odfrkli po jízdě prašnou cestou, jakoby se už nemohly dočkat, až budou z těchhle pěšin zpátky hltat kilometry pořádné silnice císařské. Lokaj otevřel dveře a jakoby to byl kníže Buquoj sám, vystoupil opatrně komisi arcizvonař.

"Tyycho"

"No tak, sasvonte tym vasim svonem"

Kostelník šel k provazu a všichni napjatě očekávali co bude. Takovej krásnej zvon, co šetření jim to dalo, ten nám určitě zabaví, honilo se v hlavách mnohých škarohlídů a bručounů, kteří v žádné vesnici nechybí.

Kostelník se pověsil do provazu. Na první pohup ještě nic, než dostane zvon švuňk. Napodruhé, napotřetí už se zvon ozval. Duc, kuc tok tok tok cunk.

"Co to byt?" divil se arcizvonař.

A kostelník nepřestával. Strk, bimc, tok tok cunk

"A fuuj. Przestala przestala!" Volal komisař a zacpával si uši, aby si nepokazil svůj jemně vytríbený sluchocit.

"Šnell weg sofort."

Lokaj za ním zaklapl dveře, kočár zaskřípal rychlým rozjezdem a koně zamířili ke Kaplici.

Celé Blansko si vydechlo.

"Jaks to udělal?" Ptali se všichni.

"Přivázal jsem provazem srdce zvonu, aby se pohupovalo jenom drobet a tolik to netloullo."

"SLÁÁÁVA KOSTELNÍKOVI !", volali všichni, a jak tam měli nějaký žebříňák a nějakou výzdobu pro tu vrchnost, naložili milého kostelníka, dozdobili a jako nějakého egyptského faraóna provezli celou vesnicí, vyhazující čepice do vzduchu, že kostelník Blansku zachránil zvon.

Tak vida co pověst přinesla - jako rumpálem vytáhla kouzlo z hloubky studny moudr.

A téma?

Biblické "Co je císařovo císaři" platí, ale má to své meze.

Blanečáci se jen tak nevzdali a dobře udělali.

/Skutky 22:24/ velitel rozkázal, aby Pavla zavedli do kasáren; a nařídil při jeho výslechu použít důtky, aby se dozvěděl, z jakého důvodu na něho tak křičeli. 25Když ho přivázali řemeny, řekl Pavel setníkovi, který tam stál: „Smíte bičovat římského občana, a to bez soudu?“ 26Když to setník uslyšel, přišel k veliteli a oznámil mu to. Řekl: „Co chceš dělat? Vždyť tento člověk je římský občan!“ 27Velitel přišel k Pavlovi a řekl mu: „Řekni mi, jsi římský občan?“ On řekl: „Ano.“ 28Velitel mu na to řekl: „Já jsem získal toto občanství za veliké peníze.“ Pavel řekl: „Já jsem se však jako římský občan narodil.“ 29Okamžitě od něho odstoupili ti, kteří ho měli vyslýchat. Také velitel dostal strach, když se dověděl, že Pavel je římský občan, a on ho dal spoutat.

Tak ať dýchne vandrování po Kaplicku i tímhle zadumáním.

Prostě a jednoduše, shrnuto do veršované říkačky:

**Nápad panstva, když je hybrid,
nemusíš si nechat líbit**

A ještě nějaké inspirování? Ještě jiné propojení pověsti o Blanském zvonu s Knihou knih? O velkých zvonech se tam toho zase tak moc neříká, skoro vůbec nic, spíše o zvoncích malých. Jakýsi náznak zvonu najdeme snad jen u Pavla, v jeho slavném verši o lásce:

/1Korintským 13:1/ Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, a lásku bych neměl, jsem jako dunící kov nebo zvučící zvon.

Inu, stále je co navštěvovat, třeba Blansko na Kaplicku a stále je o čem přemýšlet.